

Perinne on voimaa

TRADITION ÄR STYRKA

Valtakunnalliset kotiseutupäivät
Riksomfattande hembygdsdagar

20. – 21.11.2020
KOKKOLA | KARLEBY

**Suomen
Kotiseutuliitto**

SISÄLLYS

1. ALKUSANAT

2. KOTISEUTUPÄIVÄT KOKKOLASSA – LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET.....4

2.1 Perinne on voimaa, Tradition är styrka – Teema ja tunnus.....5

2.2 Vahvaa visuaalisuutta – Päivien ulkoasu ja kytkökset teemaan.....6

2.3 Kokkolasta kotoisin – Kotiseutupäivien suojelija.....7

3. JÄRJESTÄJÄORGANISAATIO.....8

3.1 Pää- ja järjestelytoimikunta.....8

3.2 Pandemia uhkaa – vaikutukset suunnittelutyöhön.....10

4. ILMOITTAUTUMINEN JA OSALLISTUMINEN.....12

4.1 Paketit ja hinnat.....12

4.2 Sähköinen ilmoittautumislomake.....12

5. OHJELMA JA OSALLISTUJAMÄÄRÄT.....13

- PERJANTAI 20.11.....14

- LAUANTAI 21.11.....23

6. VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI.....25

6.1 Verkkosivut ja sosiaalinen media.....26

6.2 Tiedotteet ja tiedotustilaisuudet.....27

6.3 Paino- ja oheistuotteet.....28

7. TALOUS.....29

8. TURVALLISUUS.....30

9. PALAUTE.....32

10. KIITOS.....36

11. LÄHTEET.....37

1. ALKUSANAT

Perinne on voimaa – Tradition är styrka

Vuoden 2020 valtakunnalliset kotiseutupäivät Kokkolassa jäivät historiaan poikkeuksellisista syistä. Maailmanlaajuinen Covid -19 –pandemia uhkasi jo pitkälle valmistellun tapahtuman toteutusta ja siirsi lopulta tapahtuman järjestämisen marraskuun lopulle, kauas kotiseutupäivien yleensä niin kesäisistä olosuhteista.

Virukselta suojautuminen ja turvallisuuskysymykset olivat näkyvästi esillä Kokkolan tapahtumassa. Niin järjestäjät kuin osallistujatkin, joutuivat huomioimaan tartuntataudin vaarat omassa toiminnassaan tapahtumaviikonlopun aikana, mutta kotiseutupäivien perinteisestä sisällöstä ei tingitty. Viikonloppu Kokkolassa sisälsi tiiviin paketin puheenvuoroja ja keskustelua kulttuuriperinnöstä ja elävien perinteiden merkityksestä yhteisöissä ja yhteiskunnassa. Teemakeskusteluja ryyditti monipuolinen kattaus alueen kirjavaa musiikkiperinnettä. Kuvaa järjestäjäpaikkakunnasta syvennettiin myös draaman ja lähiretkien avulla.

Vuoden 2020 Valtakunnalliset kotiseutupäivät Kokkolassa osoittivat oman teemansa todeksi: Kulttuuriperintö elää ja voi hyvin myös kansanterveydellisenä poikkeusaikana. Perinne on voimaa!

Tämä Kokkolan Valtakunnallisten kotiseutupäivien raportti esittelee tapahtuman valmistelun käänteitä, itse tapahtuman toteutumista sekä sitä palautetta, jota osallistujat antoivat tapahtumasta. Raportti osoittaa, että Kokkolan kaupunki tapahtuman pääjärjestäjänä saa olla kiitollinen laajalle yhteistyöverkostolle, joka varmisti tapahtuman onnistuneen läpiviennin poikkeusoloissa. Erityisesti kiitän pääsihteeri Elina Perälää seikkaperäisestä raportista sekä kotiseutupäivätapahtuman onnistuneesta läpiviennistä. Aikana jolloin Suomen kotiseutuliitto pohtii Valtakunnallisten kotiseutupäivien konseptin uudistamista, Kokkolan kotiseutupäivät antaa yhden näkökulman päivien kehittämistä koskevaan keskusteluun.

Sampo Purontaus

Kulttuuritoimenjohtaja

Kokkolan Valtakunnallisten kotiseutupäivien järjestelytoimikunnan puheenjohtaja

2. KOTISEUTUPÄIVÄT KOKKOLASSA – LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Kokkolan kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessaan 12. maaliskuuta 2018 Suomen Kotiseutuliiton yhteistyöesityksen Valtakunnallisten kotiseutupäivien ja liiton vuosikokouksen järjestämisestä 13.–16. elokuuta 2020 Kokkolassa. Tuolloin todettiin, että kotiseutuperinteeseen, kulttuuriin ja kuntalaisten osallisuuteen keskittyvä tapahtuma sopii hyvin kaupungin tulevaan 400 -vuotisjuhlavuoden teemaan.¹ Tapahtuman suunnittelutyön päävastuu annettiin Kokkolan kulttuuripalveluille, joka yhdessä Suomen Kotiseutuliiton ja Finlands svenska hembygdsförbundin kanssa luotsaisi tapahtumaa kohti parin vuoden päähän suunniteltua toteutumishetkeä.

Kukaan ei osannut varmastikaan keväällä 2018 ennustaa, kuinka epäedullinen tilanne tapahtumajärjestämiselle Suomessa vallitsisi kahden vuoden päästä. Maailmanlaajuinen ja lopulta Suomeakin vuonna 2020 monin tavoin koetellut koronapandemia aiheutti sen, että lopulta alun perin elokuulle suunnitellut nelipäiväiset Kokkolan kotiseutupäivät siirtyivät pidettäväksi kaksipäiväisinä 20.–21. marraskuuta. Nämä järjestyksessään 72. Valtakunnalliset kotiseutupäivät tulevatkin varmasti poikkeuksellisuudellaan jäämään kotiseutupäivien pitkään historiankirjoitukseen vähintäänkin järeällä korvamerkinnällä.

Kokkolan kotiseutupäivien järjestelyissä matkan varrella tapahtuneista muutoksista huolimatta *tapahtuman tavoitteet* pyrittiin pitämään samoina tai vaihtoehtoisesti soveltamaan tavoitteita niin, että ne tulisivat parhaiten toteutuneiksi myös uudelaissa olosuhteissa.

Kokkolan Valtakunnallisten kotiseutupäivien tavoitteiksi oli pää- ja järjestelytoimikunnan ensimmäisten kokoontumisten myötä asetettu:

- *Elävän kulttuuriperinnön, kansanmusiikin sekä keskipohjalaisten piirteiden ja maakunnan omaleimaisuuden esiin nostaminen.*
- *Osaamisen ja tiedon välittäminen esimerkiksi seminaarissa ja keskustelukammareissa, mutta myös muissa yhteyksissä kuten retkien aikana.*
- *Kaupunginosien yhteisöllisyyden kehittäminen, yhteistyön kehittäminen eri naapuripaikkakuntien välillä sekä mahdollisesti uusien matkailutuotteiden kehittäminen.*
- *Valtakunnallisten kotiseutupäivien tunnetuksi tekeminen ja alueen ihmisten innostaminen mukaan tapahtumaan.*
- *Tapahtuman kaksikielinen toteutus ja pääjärjestäjän historian huomiointi kaksikielisenä kuntana.*

Kotiseutupäiville asetettujen tavoitteiden voidaan sanoa toteutuneen hienosti alkuperäisen tapahtumajankohdan siirtymisestä ja erinäisistä ohjelmamuutoksista huolimatta. Marraskuisten kotiseutupäivien ohjelma välitti osaamista ja asiantuntevuutta: Elävä kulttuuriperintö, kansanmusiikki ja keskipohjalaisuus olivat näyttävästi ja kuuluvasti läsnä, tapahtuman ympärillä tapahtuneet muutokset ja uudenlaiset toteutustavat tekivät järjestäjäkuntaa ja Suomen Kotiseutuliittoa takuuvarmasti ihmisille tunnetuksi ja myös tapahtuman kaksikieliseen toteutukseen yllettiin järjestäjän toimesta erityisesti avajaisissa ja seminaarissa käytössä olleen simultaanitulkkauksen sekä keskustelukammareiden kaksikielisyyden ansiosta.

Aivan kaikkien alkuperäisten tavoitteiden seuraaminen ei ollut uudessa kokoontumisrajoitusten ja turvallisuusohjeiden määräämässä tilanteessa valitettavasti enää mahdollista (lue aiheesta tarkemmin

¹ Ks. <https://kotiseutuliitto.fi/valtakunnalliset-kotiseutupaivat-kokkolaan-vuonna-2020/>.

kohdista 3.2 *Pandemia uhkaa – vaikutuksen suunnittelutyöhön* ja 8. *Turvallisuus*). Yksi suuren luopumisen kokenut tavoite oli kotiseutupäiviin perinteisesti kuulunut retkipäivä², jota ei marraskuun talvisen ajankohdan ja tiukan uuden ohjelma-aikataulun vuoksi ollut mielekästä järjestää. Retkien myötä jouduttiin luopumaan suurimmaksi osaksi myös Kokkolan kaupunginosien, naapuripaikkakuntien ja retkijärjestäjien välisestä yhteistyöstä. Niin ikään kaupunkilaisten aktiivinen innostaminen ja kutsuminen kotiseutupäivien viettoon ei ollut mahdollista kotiseutupäivien ollessa turvallisuusohjeistuksen ja kokoontumisrajoitusten vuoksi suurelta yleisöltä suljetut. Myös alkuperäisiin tavoitteisiin kirjattu matkailun kehittäminen jäi ikävästi, mutta ymmärrettävistä syistä tavoitteistaan.

Kaiken kaikkiaan varsin käännerikkaan vuoden 2020 aikana Kokkola osoitti kotiseutupäivien suunnittelutyössä muuntautumiskykynsä useaan kertaan. Taidosta sopeutua hankalalta näyttäneeseen tilanteeseen ja kääntää vaikea aika lopulta onnistumisen kokemukseksi tulikin yksi kaupungin 400-vuotisjuhlavuoden merkkipaaluista.

2.1 *Perinne on voimaa, Tradition är styrka – Teema ja tunnus*

Kokkolan kotiseutupäivien teemaksi valikoitui varsin yksimielisellä päätöksellä jo suunnittelutyön alkumetreillä kaksikielinen tunnuslause *Perinne on voimaa – Tradition är styrka*.³ Myöhemmin huomattiin, että lausepari oli lähes identtinen Kokkolassa vuonna 1982 järjestettyjen kotiseutupäivien *Puhtia perinteestä* -moton kanssa. Tämä lienee puhdasta sattumaa, mutta tunnuslauseiden samankaltaisuus lähes neljän vuosikymmenen välillä tuli entisestään korostaneeksi järjestäjäpaikkakunnan vahvoja historiallisia piirteitä.

Perinne on voimaa – Tradition är styrka -tunnuslauseeseen takana olivat päivien teemaksi nousseet elävä kulttuuriperintötyö ja aineettoman perinnön suomalainen luettelo, joista viimeksi mainittu sisältää paljon Pohjanmaan maakuntiin viittaavia aineistoja.⁴ Suunnittelutyön edetessä teema monipuolistui ja haarautui niin, että lopulta marraskuisten kotiseutupäivien ohjelmasta ja esimerkiksi asiantuntijaseminaarin ohjelmakulusta oli selvästi löydettävissä kolme pääteemaa: Kokkola ja merellisyys, Kokkolassa vaikuttaneen kirkkoherra Anders Chydenius ja tämän elämäntyön perintö sekä erityisen painokkaasti elävä kulttuuriperintötyö ja sen keskipohjalaiset ilmentymät.

Teoriasta toteutukseen siirryttäessä voidaan todeta, että marraskuussa elävästä kulttuuriperintötyöstä edustettuna oli etenkin Kaustisen viulunsoittoperinne ja sen ehdokkuus Unescon maailman aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon. Yleisellä tasolla kulttuuriperinnön teemaa suurelle yleisölle avasivat seminaarin ja myös keskustelukammareiden asiantuntijapuheenvuorot. Anders Chydeniuksen elämäntyö nousi monipuolisesti esiin seminaarin aikana puheita ja dramatisoitua dialogia myöten. Kaupungin tärkeä suhde sille vuosisadat elantonsa ja kulttuurisen vivahteensa antaneeseen mereen puolestaan tuli esille marraskuussa hyvin moninaisissa yhteyksissä: seminaarissa kauppamerenkulkua käsitelleessä puheenvuorossa ja avajaisten musiikkiohjelmassa, kaupunkikierroksissa, juhlagaalassa ja monessa muussa. Kaupungilla vieraileva saattoi varmasti tuntea meren läsnäolon vähintäänkin marraskuun kiperästä säästä!

2.2 *Vahvaa visuaalisuutta – Päivien ulkoasu ja kytkökset teemaan*

² Elokuun kotiseutupäiville oli kaavailtu peräti 13 retkeä, joista 6 retkeä oli kokopäiväretkiä alueen lähialueille ja naapurikuntiin. Puolipäiväretkiä oli 7, ja niistä osa oli tarkoitettu järjestettäväksi päivien aikana useampaan kertaan.

³ Vaihtoehtona lauseparille oli teema *Kulttuuriperintö on voimaa/Kulturarv är styrka*. Päätoimikunta hyväksyi 29. maaliskuuta 2019 järjestetyssä ensimmäisessä kokouksessaan molemmat vaihtoehdot, ja asia eteni Suomen Kotiseutuliiton hallituksen hyväksyttäväksi.

⁴ Tutustu aiheeseen esimerkiksi sivustolla: <https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/fi/sopimus-suomessa/kansallinen-luettelo>

Kokkolan kotiseutupäivien *Perinne on voimaa – Tradition är styrka* -tunnuslauseelle ja sen sisältämille teemoille haluttiin löytää myös vahva visuaalinen tunnus. Suunnittelija löydettiin luonnollisesti Kokkolan juhluvuoden visualistiksi valitusta kuvittaja-graafikko Elina Warstasta, jonka Kokkolan juhluvuodelle suunnittelema oranssi tervatynnyriloگو kävi myös

kotiseutupäivien pelkistetyksi tunnukseksi kuin itsestään. Warsta laati kotiseutupäivien käyttöön myös kuvailevampaan, kuvastoltaan hyvinkin rikkaan ulkoasun: Ulkoasusta saattoi nostaa esiin yksityiskohtia eri yhteyksissä, tai sitten ulkoasua käytettiin kokonaisuudessaan. Kotiseutupäivien visuaalisen ilmeen – mukaan lukien tunnuslause – ja juhluvuoden logon yhteiskäyttö korostikin vakuuttavasti Kokkolan kotiseutupäivien isännyyttä ja kaupungin samana vuonna juhlittavaa 400-vuotiaasta taivalta. Ulkoasun yhteydessä käytettiin esimerkiksi yhteistä tiedotusta koskevissa asioissa myös Suomen Kotiseutuliiton ja Finlands svenska hembygdsförbundin logoja (ks. raportin kansilehti).

Warstan kotiseutupäiville laatima visuaalinen ilme tuo esille tapahtumalle asetetut teemat. Tarkkasilmäinen saattaa löytää taiteilijalle tyypillisestä yksityiskohtaisesta kuvituksesta paljonkin viitteitä alueen historiaan ja kykyyn katsoa tulevaan. Vaikka ulkoasu suunniteltiin alun perin elokuun kotiseutupäiviä ajatellen, ei hienoa ja tutuksi tullutta visuaalista ilmettä nähty järjestäjien mielestä tarpeelliseksi muuttaa tapahtuma-ajan siirryttyä syksyyn. Kaiken kaikkiaan Warstan kotiseutupäiville laatima kuvitus edustaa kaikkia niitä elämyksiä, joita Kokkolalla on vierailleen tarjota. Marraskuun kotiseutupäivien ollessa ohitse kuvitus kutsuu varmasti vierailemaan kaupungissa uudelleen kesäaikaan.

Kuvassa yllä: Yksityiskohta Elina Warstan kotiseutupäivien kuvituksesta: mukana Ykspihlajan satama, paikallisille hyvinkin tuttu "Pususilta" ja itsensä Anders Chydenius.

Alla: Elina Warstan suunnittelema juhluvuoden logo (vasemmalla). Oikealla Kokkolan virallinen vaakuna.

KOKKOLAN KAUPUNKI
KARLEBY STAD

2.3 Kokkolasta kotoisin – Kotiseutupäivien suojelija

Kun kotiseutupäivillä on vahva teema ja sisällöllinen sanoma, tarkoin harkittu ulkoasu ja juhluvuotta edustava vivahteikas logo, on sanomattakin selvää että myös kotiseutupäivien suojelijan täytyy jollakin tavoin edustaa kaikkea edellä mainittua. Kotiseutupäivien valmisteluiden alkupuolella järjestäjätoimikunta päättikin lähestyä kokkolalaislähtöistä näyttelijä-laulaja Oona Airolaa ja pyytää tätä päivien suojelijaksi. Airolalle hänelle tarjottu työ kotikaupunkinsa suojelijana sopi, ja Oonan juuret Kokkolan satamakaupunginosa Ykspihlajassa nivoutuivat täydellisesti tulossa oleviin merellisiin kotiseutupäiviin. Oonan musikaalinen osaaminen ja tausta muun muassa Kokkolassa vaikuttavan *Ykspihlajan Musiikkiyhdistyksen* sekä siitä ponnahtaneen *Satamakadun seireenit* -yhtyeen riveissä mahdollisti myös marraskuun kotiseutupäivien yhteisesityksen perjantaina 20.11. juhlagaalassa esiintyneen *Guardia Nueva* -orkesterin kanssa.

Juhlagaalaa lisäksi Oona Airola osallistui kotiseutupäiville jo niiden epävirallisilla etkoilla torstaina 19.11. ja medialle ennen päivien virallista alkua perjantaina 20.11. järjestettyyn tiedotustilaisuuteen. Hänen puheenvuoronsa *Ykspihlajasta maailmalle* kuultiin kotiseutupäivien avajaisosuudessa. Kokkolalaisuuden kiteytyminen Oonan puheessa nimenomaan kaupungissa vietettyihin varhaisiin lapsuus- ja nuoruusvuosiin sekä Ykspihlajaan ja sen kulttuurisesti valveutuneeseen ympäristöön loi kotiseutupäivien ylle kotoisan ja tulevaisuuteen katsovan tunnelmansa.

Kun Oonalta kysyttiin kotiseutupäivien verkkosivuille vielä elokuista tapahtumaa varten tehdyn haastattelun⁵ yhteydessä, mitä eväitä Kokkola on hänelle antanut maailmaa varten, vastaus kuului: ”Pidän tärkeimpänä ja eteenpäin kantavimpana voimana kokkolalaista huumoria ja elämänasennetta. Se sisältää ajatuksen vähän suuremmista kokonaisuuksista ja sellaisen *ei pienistä kannata murehtia* -tyyppisen ajattelun. Myös myönteinen ja tervehenkinen suhtautuminen työtä kohtaan on vienyt minua eteenpäin.” Lausahdus oli tuolloin hyvinkin ennakoiva, sillä kyseisiä piirteitä tultiin tulevien kuukausien aikana järjestäjäorganisaatiossa ja erityisesti tapahtuman järjestelytoimikunnassa tarvitsemaan.

Oona Airola. Kuva: Heli Blåfield.

⁵ Haastattelu löytyy osoitteesta: <https://kokkola400.fi/kotiseutupaivat/kokkola-ja-min%C3%A4.html>

3. JÄRJESTÄJÄORGANISAATIO

Kokkolan Valtakunnallisten kotiseutupäivien järjestäjäorganisaatio järjestäytyi alun alkaen 13.–16. elokuuta 2020 suunniteltujen kotiseutupäivien ympärille. Tapahtumaa alettiin suunnitella Kokkolan kulttuuripalveluiden, Suomen Kotiseutuliiton ja Finlands svenska hembygdsförbundin yhteistyönä. Valmistelutöitä ohjasivat tapahtumalle nimetyt järjestely- ja päätoimikunta. Näiden lisäksi kotiseutupäivien suunnitteluun osallistuivat lukuisat yhteistyökumppanit ja talkoolaistahot kuten esimerkiksi alueen kotiseutuyhdistykset, kulttuurin ja matkailun kehittäjät, seurakunnat ja kulttuuriperintötyöstä kiinnostuneet yksityishenkilöt sekä monet muut.

Alkuperäisen tapahtuman lopulta peruunnuttua kotiseutupäivien järjestäjätahojen ja näiden tehtävien kesken tapahtui monenlaisia muutoksia. Vaikka uusi ohjelma-aikataulu löydettiin kalenterista 20.–21. marraskuuta, ei päivien toteutumistapa ollut enää sama. Seuraava alaluku käy läpi pää- ja järjestelytoimikunnan keskeisimpiä tehtäviä kotiseutupäivien alkuvalmistelutöissä, minkä jälkeen syvennyttään tarkastelemaan nimenomaan kevään 2020 koronatilannetta sekä siitä johtuneeseen päivien siirtoon liittyviä keskeisiä kysymyksiä aina marraskuun kotiseutupäivien järjestelyihin.

3.1 Pää – ja järjestelytoimikunta

Vuoden 2020 Valtakunnallisten kotiseutupäivien pääjärjestäjänä Kokkolan kaupunki nimesi tapahtuman päätoimikunnan 18. helmikuuta 2019. Päätoimikuntaan kuului laajasti henkilöstöä järjestäjäkaupungin eri vastuualueilta eri tehtävien parista. Myös alueen kotiseutuyhdistykset, lähikuntien kulttuurin ja matkailun edustajat sekä seurakunnat kutsuttiin mukaan ja pyydettiin nimeämään päätoimikuntaan oma luottamushenkilönsä. Valtakunnallisten kotiseutupäivien päätoimikuntaan oli helmikuun 2019 viranhaltijapäätöksessä nimetty peräti 46 eri vastuutahoa tai -henkilöä.

Päätoimikunta kokoontui ensimmäisen kerran Kokkolan kaupungintalolla kaupunginjohtaja, puheenjohtaja Stina Mattilan johdolla perjantaina 29. maaliskuuta 2019. Päätoimikunnan kokoontumiset valmistelutöiden aikana jäivät lopulta kahteen, ensimmäiseen kokoukseen maaliskuussa 2019 ja sitä seuranneeseen ajankohtaan 10. lokakuuta kulunutta vuotta. Keväälle 28. huhtikuuta 2020 suunniteltu kokoontumiskerta peruuntui lopulta valtakunnallisesti huolestuttavaksi muuttuneen koronavirustilanteen vuoksi.

Kotiseutupäivien päätoimikunta 2020:

Kaupunginjohtaja Stina Mattila, puheenjohtaja
Nuorisokulttuuriohjaaja Sanna Tamminen, sihteeri (joulukuusta 2020 alkaen Tamminen tehtävässä jatkoi Elina Perälä)
Kulttuuritoimenjohtaja Sampo Purontaus, vpj, Suomen Kotiseutuliiton edustaja
Järjestöpäällikkö Liisa Lohtander, Suomen Kotiseutuliiton edustaja
Helena Mehtälä, Lohtajan Kotiseutuyhdistys ja Suomen Kotiseutuliitto
Jens-Ole Hedman, Finlands Svenska Hembygdsförbund rf:n edustaja
Bjarne Kallis, kaupunginvaltuuston edustaja
Reino Herlevi, kaupunginhallituksen edustaja
Veikko Laitila, valtuustoryhmän puheenjohtaja
Sakari Ruisaho, valtuustoryhmän puheenjohtaja
Mauri Salo, valtuustoryhmän puheenjohtaja
Pentti Haimakainen, valtuustoryhmän puheenjohtaja
Mats Brandt, valtuustoryhmän puheenjohtaja

Pekka Leppälä, valtuustoryhmän puheenjohtaja
Kauko Niemi, valtuustoryhmän puheenjohtaja
Terho Taarna, valtuustoryhmän puheenjohtaja
Sari Innanen, sivistyslautakunnan puheenjohtaja
Peter Johnson, sivistysjohtaja
Teea Pietilä, Kokkolan Matkailun toimitusjohtaja
Kristina Ahmas, museotoimenjohtaja
Tarja Kalander, Toholammin kunta
Anja Takkunen, Kannuksen kaupunki
Laura Holm, Nykarleby stad
Marja-Leena Hyytinen, Pietarsaaren kaupunki
Jan-Erik Nygren, Karlebynejdens Bygde- och släktforskare rf
Jouni Sirviö, Kokkolan seurakuntayhtymä
Jyrki Kaiponen, Keski-Pohjanmaan Liitto
Åsa Blomstedt, Kultur Österbotten
Tanja Risikko, Yliopistokeskus Chydenius
Paula Erkkilä, Pohjanmaan Kauppakamari
Tuija Biskop, Keski-Pohjanmaan Martat
Tapio Kaunisto, Kokkola Seura
Eero Huhtala, Kälviän Kotiseutuyhdistys
Christer Store, Karleby Hembygdsförening rf
Juha Orjala, Ohtakaran kalastusmuseoyhdistys
Esko Keski-Vähälä, Ullavan Kotiseutuyhdistys ja Vionojasäätiö
Carola Hästbacka, Öja Hembygdsförening rf
Linda Boberg-Santala, Långö Byagille
Kristiina Teerikangas, Kokkolan Matkailuoppaat ry
Elisa Maunumäki, Kokkolan Matkailuoppaat ry
Terho Tattari, Erikoistietotoimisto ETT

Päätoimikunnan ensimmäisessä järjestäytymiskokouksessa 29. maaliskuuta nimettiin Kokkolan kulttuuripalveluiden tekemien valmistelujen pohjalta tapahtuman järjestelytoimikunta jäsenineen ja vastuualueineen. Järjestelytoimikunnalle jäi vastuu kotiseutupäivien konkreettisesta valmistelutyöstä ja yhteydenpidosta yhteistyökumppaneiden kanssa, kun päätoimikunnan tehtävänä oli ensisijaisesti ohjata järjestelytoimikunnan työtä.

Kotiseutupäivien järjestelytoimikunta 2020:

Sampo Purontaus, järjestelytoimikunnan puheenjohtaja, kulttuuritoimenjohtaja, Kokkolan kulttuuripalvelut
Elina Perälä, nuorisokulttuuriohjaaja, kotiseutupäivien pääsihteeri, Kokkolan kulttuuripalvelut
Liisa Lohtander, järjestöpäällikkö, Suomen Kotiseutuliitto
Sonja Remell, kaupunginjohtajan sihteeri, Kokkolan kaupunki
Titta Vuorinen, markkinointikoordinaattori, Kokkolan kaupunki
Berit Store, kulttuuriohjaaja, Kokkolan kulttuuripalvelut
Kirsi Hänninen, kulttuurisihteeri, Kokkolan kulttuuripalvelut
Milla Kulmala, myyntisihteeri, Kokkolan Matkailu

Järjestelytoimikunnan järjestäytymistä ja toimikunnan tarkempia tehtäviä käsiteltiin ensimmäisen kerran järjestelytoimikunnan kokouksessa Kokkolan kaupungintalolla perjantaina 3. toukokuuta 2019. Tehtävät jakautuivat kunkin jäsenen oman toimialan ja osaamisen mukaisesti. Varsinaisesti nimetyn jäsenistön ulkopuolelta järjestelytoimikunnan kokouksiin osallistui kutsuttuna Kokkolan kulttuuripalveluiden media-assistentti Juha Klemola, joka vastasi kotiseutupäivien painotuotteista ja Elina Warstan suunnitteleman visuaalisen ilmeen toteutuksesta niissä. Järjestelytoimikunnassa vaikutti myös valmistelutöiden alusta joulukuun alkuun 2020 saakka nuorisokulttuurihjaaja Sanna Tamminen, jonka työtehtävät siirtyivät Elina Perälälle joulukuusta 2019 joulukuuhun 2020.

Kaiken kaikkiaan järjestelytoimikunta kokoontui 12 kertaa. Erityisesti kevään ja syksyn 2020 aikana järjestelytoimikunnan kokoontumista haittasivat alueelliset ja/tai valtakunnalliset kokoontumisrajoitukset. Kokouksia pyrittiin kuitenkin järjestämään etäyhteyksiä hyödyntäen ja aina silloin, kun tilanne sitä vaati.

3.2 Pandemia uhkaa – vaikutukset suunnittelutyöhön

Kotiseutupäivien suunnittelu- ja valmistelutyö oli alkuvuodesta 2020 jo hyvässä vauhdissa. Vielä helmikuussa Kokkolan kulttuuripalvelut ja tapahtuman viestintätyöryhmä kutsui mediaa tiedotustilaisuuteen⁶, ja 10. maaliskuuta järjestelytoimikunta kokoontui suhteellisen normaaleissa olosuhteissa käsitelläkseen elokuun päivien ilmoittautumis- ja valmistelutilannetta. Vaikka maailmalta nyt Suomeenkin kevään aikana levinnyt, lääketieteen huonosti tuntema koronavirus loi epätietoisuutta, eivät olosuhteet toistaiseksi vielä olleet päässeet vaikuttamaan itse järjestelytoimikunnan työhön.

Harkinnan ja pohtimisen eteen järjestelytoimikunta joutui kuitenkin hyvinkin pian maaliskuun 10. päivän palaverin jälkeen, kun Suomen hallitus 12. maaliskuuta päätti kaikkien yli 500 hengen kokoontumisten kieltämisestä toukokuun loppuun saakka. Mitä tällaisessa tapauksessa tehdään tapahtumalle, jota oli suunniteltu jo useamman vuoden ajan, ja jonka käytännön toteutukseen liittyviä yksityiskohtia oltiin oltu paraikaa tiiviiseen tahtiin varmistamassa?

Kuluvat viikot maalīs–huhtikuussa eivät tuoneet helpottavia uutisia, ja lopulta rajoitukset laajenivat koskemaan yleisötapahtumien lisäksi esimerkiksi perusopetusta ja ihmisten vapaa-ajantoimintaa. Tilanne oli vaikuttanut myös kotiseutupäivien ilmoittautumistilanteeseen. Järjestelytoimikunta ja Suomen Kotiseutuliitto katsoivat yhdessä, ettei elokuisten kotiseutupäivien järjestelyjä ollut silloisessa tilanteessa syytä jatkaa. Lopullisen päätöksensä Kokkolan elokuisten kotiseutupäivien perumisesta ja niiden siirrosta uuteen ajankohtaan teki Suomen Kotiseutuliiton hallitus 22. huhtikuuta 2020. Ilmoittautuminen tapahtumaan keskeytettiin. Päivien yhteistyökumppaneita, päätoimikuntaa ja mediaa tiedotettiin tapahtuman siirtymisestä myöhempään ajankohtaan. Samalla valtaosa jo tehdyistä sopimuksista purettiin Kokkolan kulttuuripalveluiden toimesta.

Järjestelytoimikunta kokoontui pohtimaan tilannetta uudesta näkökulmasta 28. huhtikuuta. Jo tehdystä suuresta työstä ei haluttu luopua, vaan järjestelytoimikunta lähti etsimään kotiseutupäiville uutta ajankohtaa. Tällainen tuntui löytyvän vasta marraskuulta, jolloin tautitilanne olisi hyvässä tapauksessa saattanut rauhoittua tai mennä ohitse. Lisäksi marraskuu sopi vaihtoehtona silloiseen Kokkolan kaupungin tapahtumakalenteriin. Kokouksen aikana päädyttiin lopulta siihen, että järjestelytoimikunta esittäisi Suomen Kotiseutuliiton hallitukselle päivien uudeksi ajankohdaksi viikkoa 47 ja tuon viikon viikonloppua 20.–22.11.2020. Kokkolan kulttuuripalveluiden ja järjestelytoimikunnan tehtäväksi jäi pohtia, mitkä tapahtumaosiot kestäisivät siirron kyseiseen ajankohtaan.

⁶ Aihetta käsitteli 21. helmikuuta 2020 esimerkiksi Keskipohjanmaa-lehti. Linkki verkkojulkaisuun:

<https://www.keskipohjanmaa.fi/uutinen/589797>

Kokkolan kulttuuripalvelut laati marraskuuta varten kolme ohjelmavaihtoehtoa, joista yhtä Suomen Kotiseutuliiton hallituksen puheenjohtaja Sampo Suihko työsti omalla ideoinnillaan eteenpäin. Tämä niin kutsuttu vaihtoehto D saikin eniten kannatusta Suomen Kotiseutuliiton hallituksessa. Suosituin se oli myös järjestelytoimikunnan jäsenten keskuudessa 12. toukokuuta 2020 pidetyssä kokouksessa. Olennaisimmat muutokset kaikkien järjestäjätahojen lopulta hyväksymässä uudessa ohjelmassa olivat retkien muuttuminen helposti toteutettaviksi kaupunkikierrroksiksi ja tapahtuman siirtyminen käytännössä katsottuna kokonaan yhdessä paikassa järjestettäväksi. Kokkolan kaupungilla oli tarjota kotiseutupäivän vieraille tapahtuma juuri uusituissa kaupungintalon tiloissa, ja tiiviisti aikataulutettu ohjelma luonnistuisi kaiken tapahtuessa saman katon alla. Valitettavasti kesälle ajatelluista suunnitelmista kuten puistokonserteista ja torille kaavailluista kotiseutumarkkinoista oli luovuttava, jolloin kotiseutupäivät eivät enää tulisi alkuperäisen suunnitelman tapaan tavoittaneeksi esimerkiksi lapsiperheitä tai nuoria aikuisia. Se, mistä pidettiin kiinni, oli elävän kulttuuriperinnön teeman säilyttäminen ja sen välittyminen ohjelmassa vuodenajasta tai miljööstä riippumatta.

Koronapandemian vaikutti Valtakunnallisten kotiseutupäivien suunnittelu- ja valmistelutyöhön kevästä 2020 aina päivien järjestämisajankohtaan marraskuuhun 2020 saakka. Vielä viime hetkinä loka–marraskuussa jouduttiin tekemään peruutuksia muutamien toiveikkaasti yllä pidettyjen suunnitelmien suhteen: Kaupungintalolla järjestettyjä kotiseutumarkkinoita ei lopulta avattu suurelle yleisölle osallistumiskiintiöiden ja turvarajojen säilyttämisen vuoksi, vaan markkinat olivat avoinna vain kotiseutupäiville osallistumispaketin lunastaneille. Markkinamyyjien lukumäärä jäi koronapelon alla ja alueellisten koronaryppäiden⁷ ilmentymisen vuoksi sekin lopulta varsin vähäiseksi. Myös Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK oli marraskuun alussa ilmoittanut vetäytyvänsä yhteistyöstä, jolloin kaksipäiväisiksi suunnitellut kyläturvallisuustyöpajat jäivät pois ohjelmistosta. Lisäksi yksi suuri muutos koettiin, kun Finlands svenska hembygdsförbund ilmoitti oman, kotiseutupäivien yhteyteen suunnitellun seminaarinsa peruuntumisesta 18. marraskuuta eli vain pari päivää ennen tapahtumaa. Yhdistyksen jääminen pois päivien virallisesta ohjelmasta kavensi päiville asetetun kaksikielisuuden tavoitetta ja mikä ikävintä, jätti yhden päivien järjestäjästä pois tapahtumayhteydestä.

Kotiseutupäivät koki menetyksiä myös joillakin esiintyjätahoilla, sillä vähänkään oireita potiessaan ei kotiseutupäiville osallistumista suositeltu. Järjestäjät olivat kuitenkin kiitollisia ihmisten osoittamasta vastuullisuudesta. Järjestelytoimikunta oli osannut myös varautua suunnittelutyössä siihen, että kaikki kotiseutupäivistä kiinnostuneet eivät voisi olosuhteista johtuen matkustaa tapahtuma-ajankohtana: Vaihtoehdoksi tarjottiin Suomen Kotiseutuliiton ja kotiseutupäivien historiassa ensimmäistä kertaa tapahtuman osittaista striimausta, jolloin kotiseutupäivien avajaisia ja asiantuntijaseminaaria sekä Suomen Kotiseutuliiton vuosikokousta oli mahdollista halutessaan seurata suorana lähetyksenä Kokkolan kaupungin viralliselta YouTube-sivulta tai myöhempanä ajankohtana tallenteiden muodossa.

Koronatilanne vaikutti järjestelyihin myös siten, että osallistumista jouduttiin säännöstelemään jo varhain kotiseutupäivien ilmoittautumisvaiheessa asettamalla eri tapahtumaosioille osallistujakiintiöitä. Kiintiöiden takana olivat terveysviranomaisen suositukset ja määräykset yleisötapahtumien turvallista järjestämistä koskien. Osallistumiskiintiöillä haluttiin varmistaa, että kyseistä ohjeistusta ei rikottaisi tai laiminlyötäisi, ja että kotiseutupäiviä vietettäisiin niin turvallisissa merkeissä kuin mahdollista.

⁷ Kokkolassa koronatilanne oli marraskuussa kotiseutupäivien järjestämisajankohtana maltillinen ja perustasolla. Kuitenkin lähikunnissa kuten Kruunupyssä ja Pietarsaassa tilanne oli kehittynyt marraskuun aikana huolestuttavampaan suuntaan. Kehitys näkyikin osallistujaperuuntumisina ja poisjäänteinä alueilta, joissa oli siirrytty taudin kiihtymis- tai leviämistilaan. Tapahtumajärjestäjä olikin suositellut painokkaasti esimerkiksi omassa tiedotuksessaan, ettei tällaisilta alueilta matkustettaisi kotiseutupäiville.

4. ILMOITTAUTUMINEN JA OSALLISTUMINEN

Ilmoittautuminen marraskuun Valtakunnallisille kotiseutupäiville Kokkolaan oli avoinna 25.6.–31.10.2020. Peruutukset oli tehtävä viimeistään 13.11. ja paikat täytettiin ilmoittautumisjärjestyksessä. Ilmoittautumisia kotiseutupäiville saapui ilmoittautumisaikana tasaiseen tahtiin. Ilmoittautumisajan päättymisen jälkeen osallistumispaketteja oli ostettu **109** kpl. Muutamia yksittäisiä uusia ilmoittautumisia ja sekä peruuntumisia tuli vielä ilmoittautumisajan jälkeenkin aina itse tapahtumaan asti, mutta Kokkolan kotiseutupäivien osallistujamääräksi voidaan ilmoittaa satakunta henkilöä.

Järjestelytoimikunnan muistiossa lokakuulta 2019 todettiin elokuun kotiseutupäiville odotettavan noin 200–300 osallistujapaketin ostanutta kävijää. Kun koronatilanteesta huolimatta kotiseutupäiville ilmoittautuneita oli viimeisen ilmoittautumispäivän jälkeen 31. lokakuuta 2020 yhteensä 109 ilmoittautunutta, voidaan tyytyväisesti todeta kotiseutupäiville asetettujen tavoitteiden täyttyneen. Kaiken kaikkiaan yleisömäärä oli siis marraskuun olosuhteet huomioden varsin hyvä ja se yllätti järjestäjät positiivisesti.

4.1 Paketit ja hinnat

Marraskuun kotiseutupäiville ei ohjelman tiiviystä johtuen enää laadittu erilaisia paketteja hintoineen (esim. arki- ja viikonloppupaketti), vaan järjestelytoimikunta päätyi 1. kesäkuuta 2020 pitämässään kokouksessa ratkaisuun, jossa kotiseutupäivien osallistumismaksuksi asetettiin **100** euroa. Kyseinen summa kattoi koko päivien ohjelman mukaan luettuna kaupunkikierrosten sisällön ja lounaat. Hinta *ei sisältänyt* torstain 19.11. epävirallisen etkot-ohjelman yhteydessä tarjottua ruokailumahdollisuutta Original Sokos Hotellin tiloissa toimivassa ravintola Vastarannassa. Majoitus ei myöskään kuulunut pakettihintaan, vaan jokainen osallistuja varasi majoituksensa itse. Kotiseutupäivien osallistujille oli neuvoteltu sopimushinnat useista Kokkolan hotelleista ja majoituspaikoista.

Perjantain 20.11. juhlagalaan oli mahdollista ostaa ilmoittautumisen päättymisen jälkeen erillinen gaalalippu **70** euron hintaan siinä tapauksessa, että paikkoja juhlagalaan oli vielä tarjolla. Gaalapaikat olivat kuitenkin jo täyttyneet ilmoittautumisen päättyessä. Ilmoittautumisen yhteydessä juhlagalaan myytiin juomapaketteja (kaksi kaatoa viiniä tai viini ja juhlaolut) **15** euron lisähintaan.

4.2 Sähköinen ilmoittautumislomake

Kotiseutupäiville ilmoitauduttiin ensimmäistä kertaa päivien historiassa ensisijaisesti sähköisellä ilmoittautumislomakkeella, joka kuitenkin vastasi sisällöltään täysin paperista, käsin täytettävää lomaketta. Linkki ilmoittautumiseen löytyi kotiseutupäivien kotisivuilta, ja linkki johti osallistujan Kokkolan Matkatoimiston sivuille. Kokkolan Matkatoimisto oli vastuussa ilmoittautumisista ja siihen liittyvästä maksuliikenteestä sekä osallistujakiintiöiden täyttymisen seuraamisesta. Tarvittaessa Matkatoimiston henkilökunta opasti lomakkeen täyttämistä tai siihen liittyneissä kysymyksissä. Henkilökunta piti tiivistä yhteyttä Kokkolan kulttuuripalveluihin koko ilmoittautumisajan ja ilmoitti osallistujamäärät kulttuuripalveluille viikon välein.

Sähköinen lomake oli teknisesti varsin toimiva ratkaisu, eikä sen suhteen kohdattu juurikaan ongelmia. Silloin kun osallistujat raportoivat lomakkeessa mahdollisesti huomaamistaan vikatiloista, ne pyrittiin korjaamaan mahdollisimman nopeasti.

5. OHJELMA JA OSALLISTUJAMÄÄRÄT

Kuten luvussa 2. *Kotiseutupäivät Kokkolassa – Lähtökohdat ja tavoitteet* (s. 4) todettiin, Kokkolan Valtakunnallisten kotiseutupäivien 20.–21.11.2020 ohjelma haluttiin rakentaa ennen kaikkea päivien teeman sisältämän elävän kulttuuriperinnön ympärille. Myös Kokkolan merellisyys ja nykyaikaan yltävä osaaminen esimerkiksi kulttuurin saralla huomioitiin. Kaksipäiväisten kotiseutupäivien ohjelmisto oli rakennettu tiiviiksi. Tiiviys ei kuitenkaan tarkoittanut sisällöllistä köyhyyttä, ja ohjelma saikin loppupalautteessa osallistujilta paljon kiittäviä kommentteja (ks. luku 9. *Palaute*). Tapahtuma saatiin lopulta toteutetuksi suunnitelmien mukaan.

Marraskuussa toteutunut ohjelma sekä osallistujamäärät viimeisen ilmoittautumispäivämäärän päätyttyä:

Perjantai 20.11.

- Avajaiset ja Perinne on voimaa –seminaari: **90** hlö
- Kävelykierrokset Neristanissa (aamupäiväkierto): **34** hlö
- Kävelykierto Neristanissa (iltapäiväkierto) **24** hlö
- Lounas Snellmankodilla: **90** hlö
- Keskustelukammarit:
 - Arvotalon uusi aika: **17** hlö
 - Kulttuuriperintötyön monet muodot: **32** hlö
 - Vaatteet on mun aatteet: **10** hlö
 - Diggaa digii: **20** hlö
- Juhлагаala: **110** hlö

Lauantai 21.11.

- Suomen Kotiseutuliiton strategiaseminaari: **50** hlö
- Lounas kaupungintalolla: **89** hlö
- Suomen Kotiseutuliiton vuosikokous: **70** hlö
- Lauantain retket:
 - Anders Chydeniuksen jalanjäljissä: **13** hlö
 - Tapulikaupungin tarinat (aamupäiväretki): **15** hlö
 - Tapulikaupungin tarinat (iltapäiväretki): **14** hlö
 - Museokierros: **11** hlö

Lisäksi:

- **Torstain 19.11. etkot** Original Sokos Hotel Kaarlessa klo 19 alkaen: **46** hlö
- **Striimaukset kotiseutupäivillä:**
 - Avajaiset ja *Perinne on voimaa* –asiantuntijaseminaari: **459** katselukertaa
 - Suomen Kotiseutuliiton vuosikokous: **217** katselukertaa

PÄIVÄKOHTAINEN OHJELMA – PERJANTAI 20.11.

Kokkolan kotiseutupäivien infopiste ja ilmoittautuminen kaupungintalolla aukenivat klo 9. Ilmoittautuminen olikin hyvin vilkasta alusta alkaen. Moni odotti innolla jo päivien varsinaista avajaisosuutta ja seminaaria, mutta virkuimmille oli myös tarjolla aamupäivän kävelykiertä Neristanissa ennen päivien virallista alkua.

Opastetut kävelykierrokset Neristanissa

Klo 10–11 & klo 14:45–15:30

Perjantaiohjelmistoon kuuluivat opastetut kierroksen Kokkolan vanhassa kaupungissa eli Neristanissa. Kokkolan Matkailuoppaiden ammattitaitoiset oppaat johdattivat väkeä Kokkolan historiallisen vanhan kaupunginosan kaduilla peräti kahden oppaan voimin, sillä aamu- ja iltapäivän kierroksille oli kumpaankin ilmoittautunut suuri määrä yleisöä.

Lounas Snellmankodilla

Klo 11–13

Snellmankoti, Kokkola

Snellmankoti eli J.V.Snellmanin lapsuudenkotonakin tunnettu rakennus vastaanotti perjantain nälkäiset kotiseutupäiväläiset lounaalle kiperässä alkutalven säässä. Matka lounaalle ei kuitenkaan ollut pitkä, sillä Snellmankoti sijaitsee vain noin minuutin kävelymatkan päässä kaupungintalolta. Lounaasta vastasi Catering & Pitopalvelu Tommi Myllykangas ja tarjolla oli maukasta lohikeittoa asiaan kuuluvine lisukkeineen.

KOKKOLAN KOTISEUTUPÄIVIEN AVAJAISET JA PERINNE ON VOIMAA –ASiantuntijaseminaari

KLO 12–14:30

Kokkola-Sali, Kokkolan kaupungintalo

Avajaiset

Avajaisseremonia – Kokkolan kaupunginjohtaja Stina Mattila, Suomen Kotiseutuliiton toiminnanjohtaja Riitta Vanhatalo ja Tuusula-Seuran puheenjohtajana Sakari Heikkilä

Satamalauluja Ykspihlajasta – Ykspihlajan Musiikkiyhdistys

Ykspihlajasta maailmalle – tapahtumansuojelija, näyttelijä Oona Airola

Videotervehdys kotiseutupäiville – komissaari Jutta Urpilainen

Satamalauluja Ykspihlajasta (osa 2) – Ykspihlajan Musiikkiyhdistys

Seminaariosuus

Tervetulosanat – erityisasiantuntija Antti Huntus (Taike)

Anders Chydeniuksen puheenvuoro – näyttelijät Mats Holmqvist ja Göran Sjöholm

Saarnoja, kotiseudun kehittämistä, musiikkia – monen toimen Anders Chydenius – emeritusprofessori Gustav Björkstrand (Turun yliopisto)

Tuhannesta purjelaivasta Panamaksiin – kauppamerenkulku ja Kokkolan kaupunki – professori Jari Ojala (Jyväskylän yliopisto)

Kansanmusiikkia Kaustiselta – Kaustisen Näppärit

Kansanmusiikin elävä perintö – Kansanmusiikki-Instituutin johtaja Matti Hakamäki ja näppäripedagogi Mauno Järvelä

Kulttuuriperintötyön kestävä tulevaisuus – dosentti Katriina Siivonen (Turun yliopisto)

Yhteenveto ja päätössanat – valtuuston puheenjohtaja Anne-Maija Laukas (Suomen Kotiseutuliitto)

Kotiseutupäivien avajaisia vietettiin *Perinne on voimaa* -asiantuntijaseminaarin yhteydessä Kokkolan kaupungintalon Kokkolasalissa perjantaina 20. marraskuuta. Avajaisosuudessa kuultiin kaupunginjohtaja Stina Mattilan, Suomen Kotiseutuliiton toiminnanjohtaja Riitta Vanhatalon ja vuoden 2019 kotiseutupäivien järjestäjäkunta Tuusulan edustajan, Sakari Heikkilän puheenvuorot. Tapahtumansuojelijana Oona Airola puhui kotikaupungistaan ja sen merkityksestä hänelle. Kokkolalaisesta musiikkiosaamisellaan avajaisissa edusti Ykspihlajan Musiikkiyhdistys.

Järjestelytoimikunta oli seminaariohjelmalla rakentaessaan halunnut siitä välittyvän aineettoman kulttuuriperinnön, merellisyyden ja keskipohjalaisen omaleimaisuuden teemat. Ohjelmasta olikin nähtävillä kolme pääteemaa: Kokkolan historia satamakaupunkina ja meren vaikutus alueelle, aineeton kulttuuriperintö sekä alueen asiantuntijuus erityisesti Anders Chydeniuksen elämäntyön kautta hahmotettuna välittämänä. Esiintyjävaihdoksista sekä seminaarin mutkattomasta etenemisestä vastasi juontajana toiminut, Taiteen edistämiskeskus Taiken erityisasiantuntija Antti Huntus erinomaisella esiintymisellään.

Aivan erityisesti elävä kulttuuriperintö nousi esiin seminaarin loppupuoella Kansanmusiikki-Instituutin johtaja Matti Hakamäen, näppäripedagogi Mauno Järvelän sekä dosentti Katriina Siivosen puheenvuoroissa. Nuorten näppäreiden esiintyminen seminaarissa sekä esityksestä välittynyt taituruus osoitti kaustislainen viulunsoiton olevan voimissaan.

Anders Chydeniuksen vaikutus Kokkolalle ja hänen tärkeä elämäntyönsä oli puolestaan esillä seminaarissa aiheeseen perehtyneen emeritusprofessori Gustav Björkstrandin toimesta. Taiteellisen silauksensa merkkimiehen elämään ja tämän eläessään

ajamiin aatteisiin antoivat näyttelijät Mats Holmqvist ja Göran Sjöholm *Anders Chydeniuksen puheenvuoro* – dialogillaan. Koska Kokkolan historiaa ja nykypäivää kaksikielisenä kaupunkina oli teemojen tavoin haluttu korostaa, saattoi edellä mainittuja ruotsinkielisiä osioita seurata halutessaan simultaanitulkkauksen turvin.

Professori Jari Ojala varmisti omalla Kokkolan kauppamerenkulkua käsittelevällä puheenvuorollaan, etteivät myöskään meri ja kaupungin satamahistoria päässeet unohtumaan.

Edellisen sivun (s. 16) kuvassa yllä: *Seminaarin juontaja Antti Huntus*

Vasemmalla (s.16): *Mats Holmqvist (oik) ja Göran Sjöholm*

Kuvassa oikealla (s.16): Kaustislaista viulunsoittotaituruutta, Kaustisen Näppärit. Kuva: Anna-Maija Halme.

Keskustelukammarit

Klo 15:30–17:00

Kokkolan kaupungintalon kokoushuoneet

1. Arvotalon uusi aika. Kulttuurihistoriallisesti merkittävän kohteen kunnostaminen

Esittelyteksti: Seurantalot, paikallismuseot ja muut kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet ovat tärkeä osa paikalliskulttuurejamme. Miten näitä kiinteistöjä tulisi kunnostaa ja ylläpitää? Mistä paikallistoimijat voivat saada tukea arvokiinteistöjen kunnostamiseen? Tule mukaan keskustelemaan asiantuntijoiden kanssa käytännön esimerkkien pohjalta.

Puheenjohtajat: Lasse Majuri ja Kirsti Kovanen (Suomen Kotiseutuliitto)

Alustajat: Laura Holm (Kuddnäs-projekti), Ulla Kolehmainen ja Olavi Puttonen (Hallan tuvan peruskorjaus)

2. Kulttuuriperintötyön monet muodot. Tapausesimerkkejä Suomesta

Esittelyteksti: *Kotiseutu- ja kulttuuriperintötyö on laajasti ajateltuna asuinpaikan ymmärtämistä sekä hyvään elinympäristöön liittyvän ymmärryksen jatkuvuuden mahdollistamista. Miten tämä näkyy paikallisyhdistysten työssä vuonna 2020? Millaista työtä eri puolilla Suomea tehdään, mikä on muuttunut menneistä vuosikymmenistä ja mistä kannattaa ottaa mallia? Tule mukaan kuuntelemaan, keskustelemaan ja jakamaan ideasi!*

Puheenjohtajat: Anne-Maija Laukas ja Tuula Salo (Suomen Kotiseutuliitto)

Alustajat: Terho Tattari ja Tapio Kaunisto (erikoistietotoimisto ETT), Kauppi Virkkala (Keski-Pohjanmaan Siirtolaisuustyöryhmä)

3. Vaatteet on mun aatteet. Pukeutuminen erottautumisen välineenä

Esittelyteksti: *Vaate varren kaunistaa ja rumat ne vaatteilla koreilee. Tule keskustelemaan pukeutumisen ja vaatteiden merkityksestä suomalaisessa kulttuurissa ja paikallisyhteisöissä. Aihetta alustavat asiantuntijat varmistavat, että pääsemme keskustelussa sananlaskuja pidemmälle.*

Puheenjohtaja: Sampo Purontaus (Kokkolan kaupunki)

Alustajat: Seija Johnson (1700-luvun pukeutuminen ja aikalaisnäkemys, katsaus kansallispukuasiaan), Anna A. Niiranen (Pukeutumisen muutokset II maailmansodan jälkeen)

4. Digga digii! Digitaalinen kotiseututyö sekä lapset ja nuoret kotiseututyössä

Esittelyteksti: *Miten kotiseututyö välittyy Internetissä ja miten paikallisuutta rakennetaan "kompuutterilla"? Mikä on lasten ja nuorten osuus digitaalistuvassa kotiseututyössä? Keskustelukammarissa mestarit ja kisällit pureutuvat digiajan ilmentymiin ja sen kotiseututyölle tarjoamiin mahdollisuuksiin. Klikkaa itsesi mukaan!*

Puheenjohtajat: Maria Talvitie ja Anna-Maija Korhonen (Suomen Kotiseutuliitto)

Alustajat: Kari Ilmonen (Genius Loci –sivusto) , Sanna Immonen (Lapsiystävällinen kunta)

Juhlagaala kaupungintalolla

Klo 19–22

Kokkola-sali

Ohjelma

Tervetulosanat ja alkumalja

Guardia Nueva -orkesterin musiikkitervehdys

Illallinen

Kotiseututyön ansiomitalien jako

Guardia Nueva -orkesteri & Oona Airola

Tervetuloa Ouluun 2021 -videotervehdys

Keski-Pohjanmaan laulu

Perjantai-illan juhлагаala kruunasi tekemisen ja tutustumisen täyteen päivän. Gaalavieraat kokoontuivat juhlavastaanotolle Lapsen oikeuksien päivän kunniaksi siniseksi valaistulla kaupungintalolla. Juhlavastaanotolla ei uuden turvallisuusohjeistuksen vuoksi käritelty, mutta tunnelma oli odottava ja iloinen.

Vastaanotosta väki siirtyi varsinaisena juhlapaikkana toimineeseen Kokkola-saliin, jossa henkilökunta odotti vieraita alkumaljojen kera ja opasti ihmiset omille paikoilleen. Ohjelma jatkui maljojen nostolla, sekä Kokkolan kaupungin kulttuuritoimenjohtaja Sampo Purontauksen ja illan juontaja Jarl-Erik ”Lalle” Brobergin kotiseuturakkautta ilmentäviin sävellyksiin liittyneellä keskustelulla. Keskustelulla päästiinkin *Guardia Nueva* -orkesterin näyttävään sisääntuloon: Kokkolamarssi ja kapellimestari Raimo Vertaisen marssin aikainen puheenvuoro eivät varmasti jättäneet epäselvyyttä kenellekään siitä, missä kaupungissa oikein juhlittiin!

Musiikkitervehdyksen jälkeen juhlakansa pääsi nauttimaan ravintola Cocolitan tarjoilemaa maittavaa illallista. Menuun oli poimittu paikallisia makuja ja vivahteita. Kattauksessa ja juhlasalin valaistuksessa toistui juhlavuoden väri oranssi.

Illan juonto-osuuksista vastasi Jarl-Erik Broberg (oik.). Sanailu luonnistui myös Sampo Purontaukselta.

Juhlamenu:

- Kokkolalaisia alkupaloja –
Savuahvenleivos & Kievarin
Kuupano
- Pitkään haudutettua härkää ja
porsasta herukkakastikkeella,
Jukkolan Mustajussi-perunaa,
paahdettua kurpitsaa
- Kokkola 400 –
tyrnijuustokakkua

Illallista seurasi juhlan arvokkain osuus, kotiseututyön ansiomitalien jako. Kahdeksasta ansiomitalistista viisi

palkittavaa pääsi kunniaosoituksensa noutamaan. Joukossa oli myös kokkolalainen Eero Huhtala (kuvassa alla), joka palkittiin tekemästään merkittävästä paikallisesta ja alueellisesta kulttuuri- ja perintötyöstä.

Eero Huhtala. Kuva: Anna-Maija Halme.

Ansiomitalistit kuvassa (vas. oikealle): Jouni Kauhanen, Lasse Autio, Irja-Kaisa Lakkala, Kalevi Salmi ja Eero Huhtala. Kuva: Anna-Maija Halme.

Ansiomitalien jaon jälkeen oli aika toivottaa lavalle *Guardia Nueva* –orkesteri ja orkesterin solistina illan aikana toiminut Oona Airola. Illan aloittaneen Kokkolamarssin lisäksi ohjelmassa kuultiin yhteensä kuusi kappaletta: ”Sulle salaisuuden kertoa mä voisin”, Josef, Josef”, ”Mainingit”, ”Sataman valot”, ”Sinua, sinua rakastan” ja ”Libertango”. Jokainen esitys sai osakseen raikuvat aplodit, ja pyydettiin Oonakin esityksensä jälkeen kumartamaan toistamiseen. Yleisö ei olisi halunnut luopua orkesterista ollenkaan, mutta ohjelmassa täytyi edetä vielä sen viimeisiin numeroihin ennen gaalan loppumista.

Valitettavasti Oulun kaupungista ei koronaturvallisuustoimista johtuen saapunut edustusta paikan päälle, mutta vuoden 2021 kotiseutupäivien järjestäjäkunta lähetti tervehdyksensä juhlagalaan Oulun kaupunginhallituksen puheenjohtaja Mirja Vehkaperän videotervehdyksen muodossa.

Oona Airola ja Guardia Nueva ihastuttivat osaamisellaan.

Videotervehdyksen jälkeen oli aika päättää onnistunut ilta Keski-Pohjanmaan lauluun. Laulun sanat löytyivät kätevästi Kokkolan kulttuuripalveluiden media-assistentti Juha Klemolan suunnittelemien nimikylttien takaa, joten lauluun yhtyminen oli sanoja osaamattomillekin helppoa.

Myöhemmin palautetta koostettaessa saattoi huomata, että juhlagala oli todellakin ollut yleisön mieleen: 50 palautteeseen vastannutta antoi 0–5 –

asteikolla juhlan ilmeen ja tunnelman keskiarvoksi 4,62 ja ruokailu sekä tarjoilun toimivuudelle 4,63. Ohjelma yleisesti sai huiman arvosanan 4,72.

Keski-Pohjanmaan laulu

1. Näät, kuinka rannat viljovat
on virtain kahta puolta
ja kylät suuret kansoineen,
mi maasta pitää huolta,
mi tuttu meren myrskyisen
ja hallan hyisen, katehen.
Kas siitä soinnun saa
tää Keski-Pohjanmaa.
2. Ja urheasti kestäneet
on miehet taiston tulta,
maan eestä henkens' antaneet,
ja peittänyt tää multa.
Myös sankar'isäin lapset me
maan eestä kaiken annamme.
Kas siitä turvan saa
tää Keski-Pohjanmaa.
3. Virtaimme juuret juontavat
niin kauas syömme Suomen,
ne rannan tuomet, pihlajat
juottavat joka huomen.
Myös kansan juuret maassa on,
sen turva taivaan taattohon.
Kas siitä voiman saa
tää Keski-Pohjanmaa.

- Oskari Metsola -

PÄIVÄKOHTAINEN OHJELMA – LAUANTAI 21.11.

Rakkaudesta kotiseutuun – Suomen Kotiseutuliiton uudesta strategiasta voimaa ja tukea kotiseututyöhön –keskustelutilaisuus

Klo 10–12: Original Sokos Hotel Kaarle, Kokkola

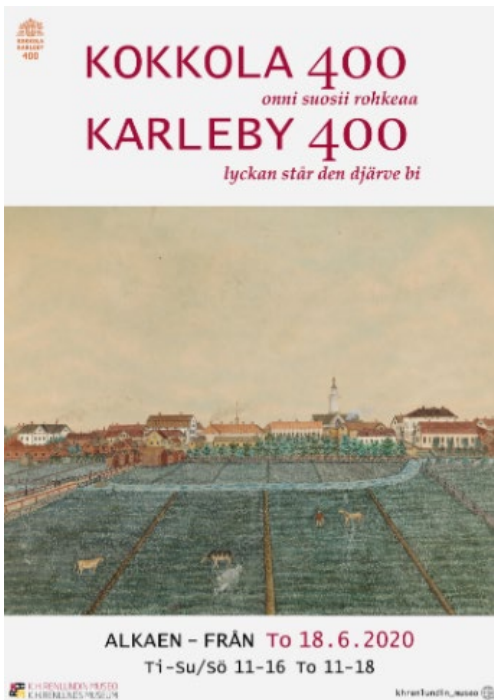
Lauantai-päivä aloitettiin liiton strategiaseminaarilla Original Sokos Hotel Kaarlen kokoustilassa. Seminaarin sijasta saattoi myös pyörähtää samanaikaisesti järjestetyillä lauantain aamupäiväretkillä.

KAUPUNKIRETKEILYÄ KOKKOLASSA

Anders Chydeniuksen jalanjäljissä

Klo 10–12: Kaarlela/Kirkonmäki

Linja-auto kyyditsi oppaan ja retkeläiset Kokkolan kaupungintalon edustalta Kauppatorilta kirkkoherra Anders Chydeniuksen vanhaan vaikutuspiiriin Kaarlelan kirkonmäelle. Aluksi vierailtiin 1460-luvulta peräisin olevassa Kaarlelan kivikirkossa, josta matka jatkui Chydeniuksen pappilaan ja kotiseutumuseolle rikkaan ohjelman kera. Alkuperäisestä 12 ilmoittautuneesta paikalla oli harmillisesti lopulta vain muutama henkilö.

Museokierros

Klo 10–12: K.H.Renlundin museo ja museokortteli

Vierailun aikana tutustuttiin Kokkolan keskustan museokohteisiin. Mukaan mahtui muun muassa Kokkolan 400 – vuotisjuhlavuoden näyttely K.H.Renlundin museolla ja museokorttelin kohteet Lassanderin talo, Pedagogio ja ITE-museo. Korona ja varotoimet esim. flunssan iskettyä olivat selvästi karsineet osallistujia ilmoittautumisaajan päättymisen jälkeen, sillä alkuperäisen

Tapulikaupungin tarinat

Klo 10–12 ja klo 13–15: K.H.Renlundin museo

Elokuisissa olosuhteissa *Tapulikaupungin tarinat* -kierros olisi ollut dramatisoitu kävelykierros läpi kaupungin eri kohteiden, mutta marraskuu muutti esityksen K.H.Renlundin museon päärakennuksena toimivan Roosin talon sisätiloihin. Kierroksen aikana tavattiin itsensä kirkkoherra Anders Chydenius ja kuultiin kertomuksia elämästä ”Kokkolan vanhoina aikoina” muun muassa merimiehen lesken kertomana.

Lounas kaupungintalolla

Klo 10–11: Ravintola Cocolita, Kokkolan kaupungintalo

Vieraat pääsivät nauttimaan jälleen kerran maittavasta lounaasta, kun kaupungintalolla perjantai-illan juhlagalaan menusta vastannut ravintola Cocolitan henkilökunta pääsi toistamiseen tositoimiin. Lounaaksi nautittiin perinneruokaa, kielen mennessään vienyttä kaustislaista juustopaistia, jota muuten Kaustisella nautitaan usein torstaisin silloin kun muualla on hernekeittopäivä. Juustopaistin lisäksi tarjolla oli myös kattava salaattipöytä ja saaristolaisleipää sekä lopuksi kahvit jälkiruoan kera. Ei jäänyt nälkä!

Suomen Kotiseutuliiton vuosikokous

Klo 13–15: Kokkolasali, Kokkolan kaupungintalo

Suomen Kotiseutuliiton vuosikokous oli Kokkolan kotiseutupäivät virallisesti päättävä tapahtumaosuus. Tilaisuuden aluksi väki hiljeni lyhyeen hartaushetkeen Raimo Sailaksen muistoksi. Ohjelmassa edettiin vuosikokouksen esityslistan mukaisesti kokouksen avauksesta vuoden kotiseutuyhdistyksen esittelyyn ja

palkitsemiseen, valtuuston jäsenten nimittämiseen sekä vuosikokouksen julkilausumaan, joka vuonna 2020 kuului otsikolla *Läheisyys on voimaa* (lue lisää: <https://kotiseutuliitto.fi/vuosikokouksen-julkilausuma-laheisyys-on-voimaa/>). Kokouksen puheenjohtaja toimi Kokkolan kaupunginjohtaja Stina Mattila.

Vuoden kotiseutuyhdistyksen Hankasalmen kotiseutuyhdistyksen edustajat. Kuvassa vas. Maarit Puttonen, Olavi Puttonen ja Ulla Kolehmainen. Kuva: Anna-Maija Halme.

6. VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Kotiseutupäiviä varten oli perustettu oma viestintätyöryhmänsä, johon kuuluivat Kokkolan kulttuuripalveluiden henkilökunnan lisäksi Kokkolan kaupungin konsernihallintojen ja -palveluiden markkinointikoordinaattori ja kotiseutupäivien mediavastaavaksi nimetty Titta Vuorinen sekä Suomen Kotiseutuliiton viestintäpäälikkö Anna-Maija Halme. Viestinnässä oli tarkoitus seurata kotiseutupäiviä varten luotua viestintäsuunnitelmaa, jota kuitenkin ajan kuluessa jouduttiin soveltamaan ja muokkaamaan uusien olosuhteiden mukaiseksi.

Koronatilanteesta johtuen marraskuisten kotiseutupäivien viestintä oli lopulta varsin asia- ja ohjeistuspainotteista. Viestintätyöryhmä käytti paljon aikaansa ajantasaisten terveys- ja viranomais-suositusten seuraamiseen sekä suosituksista ja määräyksistä tiedottamiseen. Lisäksi pyrittiin siihen, että päiville osallistuvien vieraiden turvallisuusohjeistus tulisi olemaan mahdollisimman selkeä ja terveysviranomaisten linjausten mukainen.

Elokuisia kotiseutupäiviä oli alkuperäisen suunnitelman mukaan tarkoitus markkinoida katukuvassa ja median eri kanavissa varsin näkyvästi. Tämä suunnitelma hylättiin, kun kevään ja kesän 2020 aikana todettiin, ettei koronatilanne toistaiseksi tulisi osoittamaan laantumisen merkkejä. Tapahtumalle asetetut osallistujakiintiöt eivät puoltaneet tehostettua markkinointia, eikä järjestelyissä haluttu muutenkaan toimia vastuuttomasti. Kotiseutupäivien lähestyessä tapahtuman sosiaalisessa median kanavissa ja Kotiseutuliiton viestintäkanavissa kuten Kotiseutuposti-julkaisussa muistutettiin aika ajoin ilmoittautumisen kotiseutupäiville olevan avoinna, mutta lokakuuhun 2020 tultaessa näkyvästä markkinoinnista päätettiin luopua.

Kotiseutupostin numeron 1/2020 kansikuvassa komeili kaunis talvimaaisema Kokkolan Neristanista. Lehti sisälsi myös artikkelin (s. 11) elokuun kotiseutupäivistä.

6.1 Verkkosivut ja sosiaalinen media

Kokkolan kaupungilla oli 400-vuotisjuhlavuonna käytössään juhluvuoden aiheita ja tapahtumia käsittelevä juhluvuoden verkkosivu, jonka yhteyteen myös Valtakunnallisten kotiseutupäivien kotisivut luotiin. Kotisivut löytyvät osoitteesta: <https://kokkola400.fi/kotiseutupaivat/etusivu/> ja niille koostettiin kotiseutupäivien ohjelma kokonaisuudessaan sekä kaikki oleellinen tieto (esim. majoituskohteet, ravintolat ja nähtävyydet) tapahtumaan liittyen. Myös ilmoittautuminen tapahtui kotisivujen kautta.

Kotiseutupäivien virallisilla sivuilla pyrittiin tuomaan esiin ohjelman lisäksi myös Kokkolan parhaita puolia. Sivulla julkaistiin kokkolalaisten tai kokkolalaislähtöisten henkilöiden ajatuksia kotiseudusta ja juuristaan: Kotiseutupäivien pääsihteeri Elina Perälän tekemät tapahtumansuojelija ja näyttelijä Oona Airolan, sopraano Mari Palon, Kokkolan juhluvuoden visualisti kuvittaja-graafikko Elina Warstan sekä Kokkolan arkkitehtuuria käsittelevän arkkitehti Mikko Karvosen haastattelut saattoi lukea verkkosivuilta ja niitä myös nostettiin sosiaalisessa mediassa ilmestymisaikanaan.

TERVEHDYKSET

KOTISEUTUPÄIVÄT JA
KOKKOLA

KOTISEUTULIIITTO

JÄRJESTELYTOIMIKUNTA

YHTEYSTIEDOT

KOKKOLA JA MINÄ

LOHTAJALTA MAAILMALLE

KUVITTAJAN KÄDENJÄLKI

KOTIKAUPUNGIN TUTTUUS
KANSIEN VÄLISSÄ

"Lohtolainen" Mari, Marinkaisten kylästä

Mari Palo (1975) on juuriltaan lohtjalainen, Pro Finlandia-mitalilla vuonna 2019 palkittu oopperalaulaja. Hän on vierailut useaan otteeseen Suomen Kansallisoopperassa ja esiintynyt myös muun muassa Savonlinnan oopperajuhlilla ja Norjan kansallisoopperassa. Lue, minkälaisia mietteitä kotiseutu ja Kokkola sopraanossa herättävät.

Valtakunnallisiin kotiseutupäiviin liittyviä aiheita ja sisältöjä julkaistiin Kokkolan kaupungin ja Suomen Kotiseutuliiton sosiaalisen median kanavissa Facebookissa ja Instagramissa. Suomen Kotiseutuliitolla oli jo käytössään Facebook-sivut, jotka päivitettiin vuosittain järjestäjäkunnan mukaisiksi, joten Kokkolan kulttuuripalveluiden ei tarvinnut luoda erillistä sivustoa.

Sosiaalisessa mediassa pyrittiin nostamaan seikkaperäisemmin esille kotiseutupäivien järjestäjäkuntaan liittyviä aiheita. Suomen uutisoinnissa huomioitiinkin muun muassa Kaustisen viulunsoitoperinteen ehdokkuus Unescon elävän kulttuuriperinnön listalla, Keski-Pohjanmaan alueen perinteet ja juhlat (esimerkiksi pääsiäiskokkojen poltto ja venetsialaiset), Kokkolan varsinainen 400-vuotisjuhlapäivä 7. syyskuuta sekä paljon, paljon muuta. Keskustelu etenkin Facebookin viestikentässä oli ajoittain varsin vilkasta ja positiivisesti latautunutta.

Sopraano Mari Palon oli tarkoitus esiintyä kotiseutupäivillä elokuussa.

- Kotiseutupäivien viralliset kotisivut: kokkola400.fi/kotiseutupaivat
- Facebook: @kotiseutupaivat
- Instagram: #kotiseutupaivat2020

6.2 Tiedotteet ja tiedotustilaisuudet

Valtakunnallisten kotiseutupäivien 20.–21.11.2020 tiimoilta ei lopulta järjestetty helmikuun 2020 jälkeen tiedotustilaisuuksia, vaan koronatilanteen tapahtumajärjestelyihin tuomista käänteistä tiedotettiin ensisijaisesti lehtitiedottein tai lyhyin haastatteluin radiossa. Itse päivien yhteydessä medialle kuitenkin pidettiin tiedotustilaisuus Kokkolan kaupungintalolla ennen kotiseutupäivien avajaisten alkua. Lehdistötilaisuudessa edustivat Kokkolan kulttuuritoimenjohtaja, kotiseutupäivien järjestelytoimikunnan puheenjohtaja ja samalla myös Suomen Kotiseutuliiton hallituksen varapuheenjohtaja Sampo Purontaus, tapahtumansuojelijana toiminut näyttelijä Oona Airola ja Suomen Kotiseutuliiton toiminnanjohtaja Riitta Vanhatalo. Kotiseutupäiviä koskeva uutisointi tavoittivatkin kokkolalaisia varmasti viimeistään lauantain 21.marraskuuta *Keskipohjanmaa*-lehden painoksien muodossa ja tätä aiemmin verkkojulkaisuna⁸.

Tapahtumaa koskevat tiedotteet koskivat lähinnä koronatilanteeseen tavalla tai toisella liittyvää sisältöä (esimerkiksi osallistujien osallistujakasseihin teetettiin kaksikielinen koronaohjeistus muistutuksena tapahtumassa vallitsevista turvallisuuskäytännöistä). Suomen Kotiseutuliitto vastasi omien kanaviensa tiedotteista ja Kokkolan kaupunki omistaan, mutta yhteinen linja esimerkiksi tapahtuman peruuntumisilmoitusta päätoimikunnalle ja muille tahoille laadittaessa varmistettiin aina yhdessä ennen tiedotteen eteenpäin lähettämistä. Kaiken kaikkiaan Suomen Kotiseutuliiton ja tapahtuman järjestäjäkunnan linjaukset pysyivät samassa linjassa ja tiedotteiden sanoma selkeänä.

"Maskitetut" Sampo Purontaus, Oona Airola ja Riitta tiedotustilaisuudessa 20.marraskuuta 2020.

⁸ Ks. esim. *Keskipohjanmaa*-lehti <https://www.keskipohjanmaa.fi/uutinen/605534>, *Kokkola-lehti* uutisoi aiheesta 18.11.2020: <https://www.kokkola-lehti.fi/uutinen/605321>

6.3 Paino- ja oheistuotteet

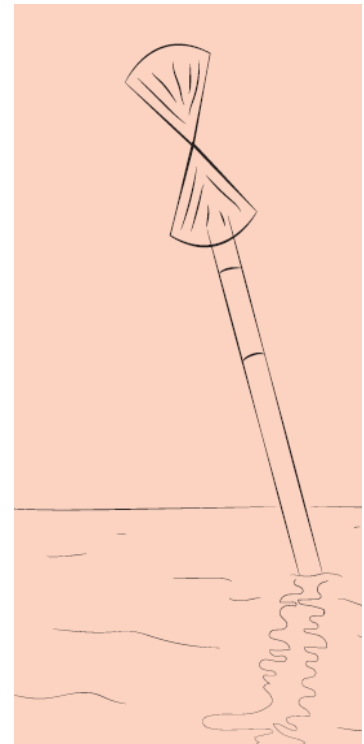
Valtakunnallisten kotiseutupäivien painotuotteista tärkein oli käsiohjelma. Ensimmäiset elokuuta varten teetätetyt painokset osoittautuivat ikävä kyllä turhaksi työksi (myös tapahtumaa varten teetätetyssä rollup-julisteessa oli kirjattuna elokuun tapahtuma-ajankohta). Marraskuisia kotiseutupäiviä varten päätettiin silti painattaa uusi oma käsiohjelmansa, sillä uuden ohjelman koettiin ansaitsevan omansa.

Painoksen teetätti elokuun painoksen tavoin kilpailutuksen voittanut Arkmedia AB ja painoksia otettiin yhteensä 2000 kpl, joista 1200 kpl lähetettiin Kotiseutuliitolle ja 150 kpl Finlands svenska hembygdsförbundille. Kokkolan kulttuuripalvelut piti loput 650 kpl itsellään edelleen jaettavaksi.

Käsiohjelman visuaalinen ilme säilytettiin kesäisestä ulkoasusta huolimatta ennallaan ja sitä käytettiin myös muissa tapahtumaa koskeneissa painotuotteissa kuten juhlagalaan gaalakolmioissa, opasteissa ja nimikylteissä. Warstan kuvituksen sovittamisesta painotuotteisiin vastasi Kokkolan kulttuuripalveluiden media-assistentti Juha Klemola. Omanlaisekseen painotuotteeksi voidaan mainita myös työntekijöille tapahtumaa varten teetätetyt, juhluvuoden oranssiset ja *Perinne on voimaa – Tradition är styrka* -tunnuslauseella painatetut pikeet.

Kokkola-aiheisia oheistuotteita ja muuta materiaalia kuten esimerkiksi Kotiseutuliiton tiedotteita ja Kokkolan marraskuun tapahtumien esitteitä osallistuja saattoi löytää osallistujakassina jokaiselle jaetusta Kokkola 400 - kangaskassista. Kassista löytyi myös päivien teemaan kulttuuriperintöaiheillaan sopinut *Genius Loci* -kirjanen. Järjestäjätahot kokivat tärkeäksi turvallisuudesta muistuttamisen, joten oheistuotteina jaettiin myös käsihuuhdepullot ja turvallisuusohjeet.

Kuvat (yllä): Gaalakolmion pohja

Oikealla: Gaalan nimikylttiin keksittiin teetättää reimarit tarjoiluhenkilökunnan opastamiseksi. Reimari katki sisäänsä viestin esimerkiksi erikoisruokavaliosta tai alkoholittomista juomista. Luonnosversio.

7. TALOUS

Marraskuussa järjestettyjen kotiseutupäivien kokonaiskustannukset olivat 15.12.2020 mennessä kirjatussa kuluerittelyssä 60 401, 95 euroa ja kulut kyettiin kattamaan tuloilla. Budjetin tulot koostuivat Kokkolan kaupungin rahoitusosuudesta ja osallistumismaksuista (12 005 euroa), mainosmyynnistä sekä Suomen Museoviraston, Keski-Pohjanmaan rahaston ja Svenska kulturfondenin tapahtumalle myöntämistä apurahoista. Suurimpiin menoeriin kuuluivat henkilöstön palkkakulut sekä muut palkkiot, jotka koostuivat muun muassa Kokkolan Matkatoimistolle kuuluneesta palkkiosta ilmoittautumisjärjestelmän ylläpidosta, seminaariin hankitusta äänentoistosta ja simultaanitulkkauksesta sekä striimauksesta ja seminaarin sekä juhlagalaan esiintyjäpalkkioista.

8. TURVALLISUUS

Varsinkin monipäiväistä ja osittain ulkotiloissa järjestettävää tapahtumaa suunnitellessa järjestäjän on aina otettava huomioon monia tapahtumayleisön ja yleiseen turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä. Kotiseutupäivien siirryttyä elokuulta ja marraskuulle oli järjestelytoimikunta saanut jättää hyvästit esimerkiksi puistokonserteille, ja näin ollen esimerkiksi melu- ja alueenkäyttöluvat olivat voitu unohtaa. Marraskuisten kotiseutupäivien tapahtumalupien yhteydessä oli nyt huomioitava muutakin kuin järjestyksenvalvojat tai pelastussuunnitelma, sillä turvallisuuden lisäksi kyseessä oli ihmisten terveys ja hyvinvointi.

Valtakunnallisten kotiseutupäivien järjestämistä varten Kokkolan kulttuuripalvelut laati viranomaisten vaatiman ja Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitos THL:n ohjeistusta noudattavan tapahtumakohtaisen koronaturvallisuussuunnitelmansa. Suunnitelmassa käsiteltiin tapahtumassa noudatettavia turvavälejä, maskikäytäntöä ja käsihygieniää. Turvallisuussuunnitelmassa käytiin lisäksi läpi *jokaisen yksittäisen tapahtumaosion* turvallisuuskäytänteet ja osallistumiskiintiöt, ennakointina ja varautumisena tehdyt toimenpiteet sekä ne käytänteet, joita tulisi noudattamaan esimerkiksi siinä tapauksessa mikäli kaikista turvallisuusohjeistuksista huolimatta kotiseutupäivien aikana tai sen jälkeen todettaisiin koronatartunta ja/tai altistuminen virukselle. Kyseisenlainen ohjeistuksen luominen ei varsinaisesti ollut omiaan nostattamaan odottavaa tunnelmaa tapahtuman ylle, mutta asiakirja ja sen noudattaminen oli välttämätön osa Valtakunnallisten kotiseutupäivien yleisön ja henkilökunnan turvallisuutta.

Esimerkki *Valtakunnalliset kotiseutupäivät Kokkolassa 20.–21.11.2020. THL:n koronaohjeistuksen noudattaminen ja turvallisuus tapahtumassa* -dokumentin sisällöstä:

1. Ennakointi ja varautuminen

Kokkolassa 20.–21.11.2020 järjestettävät Valtakunnalliset kotiseutupäivät ovat vuotuinen kotiseututyön päätapahtuma. Elokulta 2020 marraskuulle siirretyt kotiseutupäivät järjestetään Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitos THL:n ohjeistusta noudattaen. Tapahtuman pääjärjestäjät, Suomen Kotiseutuliitto ja Kokkolan kaupunki, ovat tietoisia niistä toimenpiteistä, joita turvallinen ja vastuullinen tapahtumantoteutus nykyisissä olosuhteissa järjestäjiltä edellyttää.

Ennakoinnissa keskeisessä osassa ovat olleet alla mainitut käytänteet:

- 1) Kotiseutupäivien eri tapahtumaosuuksiin on asetettu enimmäishenkilömäärät, jotta 1–2 metrin turvavälit tapahtuman aikana toteutuvat. (Ks. lisää kohdasta 3. *Turvallisuus ja osallistujakiintiöt kotiseutupäivien tapahtumaosuuksissa*)
- 2) Ilmoittautuminen kotiseutupäiville on tapahtunut sähköisellä lomakkeella. Näin ollen ilmoittautuneiden lukumäärää ja asetettujen kiintiöiden toteutumista on ollut mahdollista seurata.
- 3) Kotiseutupäivien päätapahtumapaikkana toimivan Kokkolan kaupungintalon tilat ovat väljät ja mahdollistavat esimerkiksi turvavälien noudattamisen, kun osallistujamäärä on rajoitettu.
- 4) Kaupunki on varautunut tapahtumaan asiaan kuuluvalla ja riittävällä tarpeistolla kuten desinfioivilla ja kertakäyttöisillä puhdistusliinoilla, suojakäsineillä, kasvomaskeilla ja käsihuuhteella.
- 5) Yleisöä on informoitu kotiseutupäivien aikana tapahtumassa noudatettavista turvallisuuskäytännöistä sähköpostitse (kuten Suomen Kotiseutuliiton sähköinen uutiskirje), tapahtuman sosiaalisen median kanavilla ja kotisivuilla osoitteessa kokkola400.fi/kotiseutupaivat. Ohjeistus löytyy lisäksi jokaiselle osallistujalle jaettavasta osallistujakassista. Myös tapahtumaosuuksien juonto-osuuksissa muistutetaan turvallisuudesta.

Tapahtuman suunnittelussa on otettu huomioon, että vallitseva tilanne ja todettujen koronatartuntojen määrä saattaa

koko maassa ja/tai maakunnittain muuttua hyvinkin nopeasti. Tämä asiakirja on kooste Kokkolassa 20.–21.11.2020 järjestettävien Valtakunnallisten kotiseutupäivillä noudatettavista THL:n antamista ohjeista koronaviruksen leviämisen estämiseksi ja tartuntojen ehkäisemiseksi yleisötapauksessa.

Tapahtuman eri turvallisuusosiot kattavasti huomioiva asiakirja sai terveysviranomaisten hyväksynnän, eikä siitä löydetty puutteita. Järjestäjän antamaa ohjeistusta noudatettiin tapahtuman aikaan varsin kiitettävästi ja tämä puoli korostuu myös tapahtuman osallistujilta marras–joulukuun aikana kerätyssä palautteesta, jossa koronaturvallisuudelle annettiin 1–5 asteikolla keskiarvosana 4,56.

9. PALAUTE

Kokkolan Valtakunnallisten kotiseutupäivien sähköisen palautelomake (ks. sivut 33–35) luotiin Webropol-ohjelmal pohjalle. Palautelomakkeen linkki lähetettiin kotiseutupäiville osallistuneille sähköpostitse tapahtuman jälkeisellä viikolla 48. Palautteeseen saattoi vastata ajalla 26.11.–11.12.2020. Perjantaihin 11.12. mennessä palautteen oli jättänyt 58 henkilöä.

Lomakkeessa pyydettiin arvioimaan kotiseutupäivien eri ohjelmaosioista sekä kokonaisuutta asteikolla 1–5 (jossa 1 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä). Korona-aikana järjestetyt kotiseutupäivät sai varsin kunnioitettavan yleisarvosanan **4,55!** Palautteesta välittyikin erityisesti ihmisten ilahtuneisuus hienosti keskellä vaikeaa aikaa toteutetuista kotiseutupäivistä. Myös tapahtuman keskittymistä kaupungintalolle sekä seminaari- ja gaalaohjelmaa kiiteltiin. Kuten eräs palautteen jättänyt totesi: ”Oli ilo saada osallistua näihin kotiseutupäiviin!” Kokkolan kulttuuripalveluiden pitämässä tapahtuman jälkeisessä purkupalaverissa oli siinäkin varsin iloinen tunnelmansa mikä kertoi oleellimmasta – tapahtuman järjestelyissä ja toteutuksessa oli onnistuttu ja yhteistyö eri toteuttajien välillä oli toiminut saumattomasti.

Kotiseutupäivät 2020

Palautekysely - Valtakunnalliset kotiseutupäivät Kokkolassa 20.-21.11.2020;
Perinne on voimaa – Tradition är styrka

Pyydämme Sinulta hetken aikaa, jotta vastaisit seuraaviin kysymyksiin. Kyselyyn vastaamiseen menee noin 10 minuuttia ja olemme vastauksistasi kovin kiitollisia!

1. Mitä mieltä olet torstain 19.11. Etkot –tapahtumasta Hotelli Kaarlessa?

	1	2	3	4	5	
Erittäin huono	☐	☐	☐	☐	☐	Erittäin hyvä

2. Mitä mieltä olet avajais- ja seminaaritapahtumasta perjantaina 20.11.?

	1	2	3	4	5	
Erittäin huono	☐	☐	☐	☐	☐	Erittäin hyvä

3. Miten arvioit tapahtuman lounaspalveluita?

(1= erittäin huono, 5 = erittäin hyvä)

	1	2	3	4	5	En osallistunut
A) pe Snellman-koti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B) la Kaupungintalo	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4. Osallistuin keskustelukamariin

- ☐ Arvotalon uusi aika
- ☐ Kulttuuriperintötyön monet muodot
- ☐ Vaatteet on mun aatteet
- ☐ Diggaa digii
- ☐ En osallistunut keskustelukamariin

5. Kammarin teema

	1	2	3	4	5	
Erittäin huono	☐	☐	☐	☐	☐	Erittäin hyvä

6. Kammarin toteutus

	1	2	3	4	5	
Erittäin huono	☐	☐	☐	☐	☐	Erittäin hyvä

7. Osallistuin retkelle perjantaina

- ☐ Neristan-kävelykierros

☐ En osallistunut retkelle

8. Arvioni retkestä (1 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä)

	1	2	3	4	5
Retken teema ja sisältö	☐	☐	☐	☐	☐
Retken toteutus	☐	☐	☐	☐	☐

9. Osallistuini retkelle lauantaina

- ☐ Anders Chydeniuksen jalanjäljissä
- ☐ Museokierros
- ☐ Tapulikaupungin tarinat
- ☐ En osallistunut retkelle

10. Arvioni retkestä (1 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä)

	1	2	3	4	5
Retken teema ja sisältö	☐	☐	☐	☐	☐
Retken toteutus	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐

Kotiseutupäivät 2020

11. Mielipiteesi gaalasta (1 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä)

	1	2	3	4	5
Tilaisuuden ilme ja tunnelma	☐	☐	☐	☐	☐
Ruoka ja tarjoilun toimivuus	☐	☐	☐	☐	☐
Ohjelma	☐	☐	☐	☐	☐

12. Mitä mieltä olet Suomen Kotiseutuliiton vuosikokouksesta lauantaina 21.11.?

	1	2	3	4	5	
Erittäin huono	☐	☐	☐	☐	☐	Erittäin hyvä

13. Minkä arvosanan annat tapahtuman käytännön järjestelyille? (1 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä)

	1	2	3	4	5
Info ja ilmoittautuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Koronaturvallisuuden huomioiminen	☐	☐	☐	☐	☐
Olosuhteiden toimivuus kaupungintalolla	☐	☐	☐	☐	☐

14. Yleisarvosanasi Kotiseutupäivistä 2020?

	1	2	3	4	5	
Erittäin huono	☐	☐	☐	☐	☐	Erittäin hyvä

15. Sana on vapaa! Tässä voit antaa sanallisen palautteesi Kokkolan kotiseutupäivien teemasta, sisällöstä ja käytännön järjestelyistä

10. KIITOS

Catering & Pitopalvelu Tommi Myllykangas

Dahl Linjaliikenne Oy

Gaalajuontaja Jarl-Erik ”Lalle” Broberg

Guardia Nueva –orkesteri ja kapellimestari Raimo Vertainen

Järjestelytoimikunta, Valtakunnalliset kotiseutupäivät 2020

Keskustelukammareiden puheenjohtajat ja alustajat

Kansanmusiikki-instituutti

Kokkolan kaupunki

Kokkolan Matkatoimisto

Kokkolan Matkailuoppaat Oy

Kokkolan suomalainen seurakunta

K.H.Renlundin museo

Kokkolan Yliopistokeskus Chydenius

Kotiseutumarkkinamyyjät

Oona Airola

Original Sokos Hotel Kaarle, Kokkola

Päätoimikunta, Valtakunnalliset kotiseutupäivät 2020

Ravintola Coccolita

Seminaariesiintyjät

Seminaarijuontaja Antti Huntus

Suomen Kotiseutuliitto

Suomen Kulttuurirahasto

Suomen Museovirasto

Svenska kulturfonden

Kaikki tapahtuman järjestämiseen osallistuneet yhteistyökumppanimme.

Alla samarbetspartners som varit med och arrangerat hembygdsdagarna.

11. LÄHTEET

Kansilehti ja sivun 6 yksityiskohta: Elina Warsta

Raportin kuvat: Kokkolan Kuvapankki, ja osa kuvista Anna-Maija Halme (Suomen Kotiseutuliitto), Kotiseutupäivät 2020 -kansio: <https://kokkola.kuvat.fi/>

Lukeva poika, sivu 4, Kokkolan kuvapankki, kuvaaja Joni Virtanen

Kotiseutupostin numero 1/2020, kuvakaappaus sivulla 25:
https://issuu.com/kotiseutuliitto/docs/kotiseutuposti_1_2020

Sopraano Mari Palo sivulla 26, kuvakaappaus kotiseutupäivien verkkosivuilta:
<https://kokkola400.fi/kotiseutupaivat/lohtajalta-maailmalle.html>

Paino- ja oheistuotteet sivut 22 ja 28, Juha Klemola

Dokumenttiin sisällytettyjen sähköisten linkkien toimivuus tarkistettu 15.12.2020.

